

Рейтингова оцінка діяльності банків як інструмент аналізу фінансового стану

Марія Віталіївна Рісін,
доцент кафедри банківської справи
Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук, доцент

Анотація. Розкрито сутність рейтингової оцінки банківської діяльності, виокремлено класифікаційні ознаки і принципи побудови банківських рейтингів. Здійснено аналітичний огляд функціонування банківської системи України за 2013 рік, проаналізовано основні показники, що характеризують її функціонування, здійснено вибіркового аналізу надійності та ефективності восьми вітчизняних банків. Проаналізовано зарубіжний досвід рейтингування діяльності банків міжнародними рейтинговими агентствами.

Ключові слова: рейтинг, банківський рейтинг, надійність банку, методика рейтингової оцінки, рейтингове агентство.

Вступ. Оцінка надійності банків є актуальною проблемою як для банківських установ, яким слід оцінювати своїх партнерів і конкурентів, так і для їх клієнтів, що оцінюють діяльність банків за багатьма критеріями. У зв'язку з цим з'являється необхідність визначення фінансового стану банку, його можливостей, оцінки ділової репутації, слабких сторін, а також можливості надання прогнозової оцінки його діяльності.

Пошук «ідеального банку» з позиції клієнта і надійного й стійкого до коливання ринкових чинників з позицій регулятора зумовили потребу дослідження принципів, критеріїв, методів оцінювання надійності, ефективності та фінансової стійкості банківської діяльності.

Проблемами рейтингового оцінювання банків в Україні займалися такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як: О. Богатов, В. Вітлінський, Л. Долінський, В. Кочетков, В. Кромонов, О. Лаврушин, М. Месер, І. Парасій-Вергуненко, О. Пернарівський, І. Пасічник, Д. Пліон, Дж. Сінкі, Ч. Тапієро, І. Фішер, Є. Ширинська, О. Шматов та інші.

Постановка завдання. Метою статті є визначення економічної сутності рейтингової оцінки діяльності банківських установ, узагальнення вітчизняного і зарубіжного досвіду рейтингування фінансового стану банків та вдосконалення методики рейтингування діяльності вітчизняних банків.

Результати. В Україні банківські структури оцінюються за допомогою рейтингової системи CAMELS Національного банку України [1]. Методику аналізу розроблено і використовується вона у США, полягає у визначенні загального стану банку на підставі єдиних критеріїв, які охоплюють діяльність банку за всіма напрямками. Метою оцінювання діяльності банків за рейтинговою системою CAMELS НБУ є визначення банків, у яких незадовільний фінансовий стан, операції або менеджмент мають недоліки, що можуть призвести до банкрутства банку, потребують посиленого контролю з боку служби банківського нагляду Національного банку України і вжиття відповідних заходів

для виправлення цих недоліків у діяльності банку та стабілізації його фінансового стану. Основним недоліком рейтингової системи CAMELS є, те що вона належить до закритих рейтингових методик і її висновки використовуються виключно органами банківського нагляду НБУ.

Аналіз та узагальнення теоретичних основ і практичних напрацювань у сфері аналізу фінансового стану банку та оцінки ефективності діяльності дали змогу визначити економічну сутність понять «рейтинг» і «банківський рейтинг».

Рейтинг – це встановлення узагальнювальної оцінки фінансового стану банку за стандартизованою системою показників, що дозволяє розглядати всі банки з єдиної позиції [2].

Банківський рейтинг – це інструмент демонстрації інвестиційної привабливості банку через уміння його менеджменту професійно і прибутково працювати в такій складній сфері, якою є фінансовий бізнес.

Побудова системи рейтингового оцінювання банків вимагає дотримання ключових принципів (рис.).

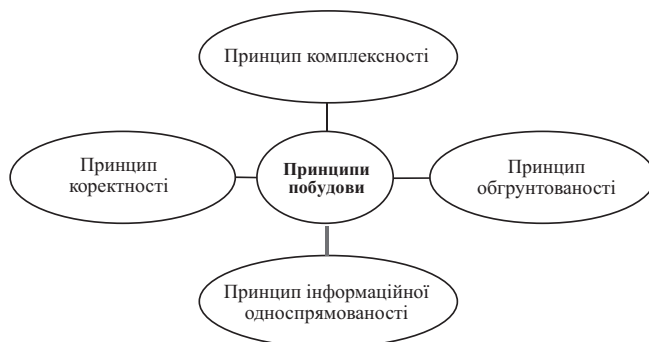

Рис. Принципи побудови системи рейтингової оцінки банків

Джерело. [3]

Зазначимо, що в основі побудови рейтингу закладені принципи побудови та оцінки банківської діяльності, які спрямовані на інтегровану, актуальну і справедливую оцінку фінансової звітності та інших джерел

інформації щодо інтерпретації поточного фінансового стану. Так, рейтингова оцінка повинна комплексно охоплювати всі аспекти банківської діяльності, містити набір коректних показників та методів розрахунку, спосіб згортки досліджуваних показників в інтегральну оцінку і визначення вагових коефіцієнтів, бути незалежною щодо оцінок інших банків.

На думку І. В. Пасічника, найбільш повною є така класифікація рейтингових методик:

- за формою власності – державні і недержавні;
- сферою розповсюдження – національні і міжнародні;
- ступенем прозорості – відкриті і закриті;
- формою спостереження – комбіновані і дистанційні;
- способом згортки – адитивні і мультиплікативні;
- формою подання – числові, літерні і графічні;
- моделлю показника – статичні і динамічні;
- методом побудови – бальні та індексні;
- способом оцінювання – експертні, бухгалтерські і мішані [4].

Номерні методики передбачають обчислення сукупності значень обсягових та інших показників фінансового стану банків і присвоєння всім банкам певного місця в рейтингу за кожним з оцінюваних показників. Ці методики є досить простими, але вони фактично не дозволяють оцінити фінансову стійкість банків.

Бальні методики дозволяють отримати інтегральну оцінку фінансового стану банку в балах, що присвоюються за кожним показником за шкалою, визначеною експертами, і за загальною сумою балів банк зараховується до певної категорії. Найпопулярніша серед бальних методик – рейтингова система CAMELS, що використовується в Україні з додатковими факторами, доповненими вітчизняними фахівцями.

Регресійна методика визначає певну сукупність банків, розраховує значення факторних показників щодо кожного банку і середніх за сукупністю. З метою елімінування масштабу показників обчислюють узагальнювані показники як відношення показників окремих банків до середнього значення за сукупністю, потім усереднюються узагальнювані показники шляхом розрахунку середніх величин [5].

Індексна методика базується на багатофакторних індексних моделях, що характеризують взаємозв'язок інтегрального (рейтингового) показника з показниками фінансового стану банків [3].

Спірним питанням є кількість показників, необхідних для побудови рейтингу, оскільки одні автори наполягають на мінімумі (ключових показниках), інші – на максимальній кількості різнопланових показників, які всебічно висвітлюють діяльність банківської установи. На основі аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду побудови системи рейтингової оцінки виокремимо ключові критерії аналізу надійності та фінансового стану банку:

- ліквідність банку;
- структура, концентрація і стабільність ресурсної бази;
- диверсифікація і якість активів;

- ефективність діяльності, рентабельність;
- ступінь чутливості банку до виникнення несприятливих економічних, політичних (зовнішніх) чинників;
- наявність підтримки і можливість залучення банком ресурсів [5].

Федеральна резервна система США для експрес-аналізу оцінки депозитної привабливості банку використовує методику FIMS (з подальшим застосуванням CAMELS). При складанні рейтингу FIMS розраховується більше ніж 30 коефіцієнтів, основними з яких є якість активів і стан капіталу банку. Для прикладу, у Німеччині центральний банк для визначення надійності діяльності банків використовує систему BAKIS, яка базується на розрахунку 47 коефіцієнтів.

Відоме фахове видання Bloomberg здійснює оцінку найсильніших банків світу на основі оцінки таких показників, як відношення капіталу першого рівня до активів зважених на ризик, відношення необслуговуваних активів (з поганою якістю) до загального обсягу активів, співвідношення депозитів до фінансування, коефіцієнт ефективності (порівняння доходів і витрат). Банки оцінюються за кожним із критеріїв, а отримані значення зважуються (ранжируються) та об'єднуються, щоб визначити загальні оцінки банків. Кредитори, що показали збиток протягом звітного періоду або що не пройшли останній стрес-тест Федеральної резервної системи, не включаються до переліку.

Рейтингові методики оцінювання ефективності діяльності банків постійно розвиваються і вдосконалюються разом із розвитком банківських систем, у методику оцінки включаються нові фактори впливу і нові складові.

Однак сьогодні, в умовах фінансової нестабільності, постає питання про структурну перебудову методики рейтингування, застосування нових методів та підходів до оцінки ризиків.

Провідні міжнародні рейтингові агентства Standard & Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors' Service завоювали бездоганну репутацію на ринку Європи і США.

Здійснивши порівняльний аналіз кредитних рейтингів міжнародних рейтингових агентств, наведемо порівняльну шкалу оцінювання надійності банківської установи (табл. 1).

В Україні відкриті рейтингові оцінки діяльності банківських установ здійснюють такі рейтингові агентства, як «ІВІ-Рейтинг», «Рюрік», «Експерт-Рейтинг», «Кредит-Рейтинг», «Українське кредитно-рейтингове агентство», «Стандарт-Рейтинг» та інші.

Рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» 2012 року за рішенням НКЦПФР отримало свідоцтво про включення до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств. У своїй діяльності використовує такі прогнози кредитних рейтингів:

- *стабільний* прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року;
- *позитивний* прогноз вказує на можливість підвищення рейтингу протягом року при збереженні позитивних тенденцій і нівелюванні поточних ризиків;

- *негативний* прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків;
- прогноз «у розвитку» вказує на підвищену ймовірність зміни рейтингу протягом року.

Таблиця 1

Порівняльна шкала кредитних рейтингів міжнародних агентств

Характеристика рейтингу	Moody's	Standard and Poor's	Fitch IBCA
Максимальна ступінь безпеки	Aaa	AAA	AAA
Висока ступінь надійності	Aa1	AA+	AA+
	Aa2	AA	AA
	Aa3	AA-	AA-
Ступінь надійності, вища від середнього рівня	A1	A+	A+
	A2	A	A
	A3	A-	A-
Ступінь надійності середня і дещо нижча за середній рівень	Baa1	BBB+	BBB+
	Baa2	BBB	BBB
	Baa3	BBB-	BBB-
Неінвестиційна спекулятивна ступінь	Ba1	BB+	BB+
	Ba2	BB	BB
	Ba3	BB-	BB-
Високоспекулятивна ступінь	B1	B+	B+
	B2	B	B
	B3	B-	B-
Істотний ризик неповернення коштів, емітент у важкому стані	Ca	CCC+	CCC
	-	CCC	-
	-Ca	CCC-	-
Надспекулятивна ступінь, можлива відмова від платежів	C	-	-
	-	-	-
Відмова від платежів	-	-	DDD
	-	D	DD
	-	-	D
	-	-	-

Примітка. Складено за даними [6].

Оцінка кредитного рейтингу вітчизняних банків дозволила визначити основні тенденції, які впливали на платоспроможність банків 2013 року. Так, більшу частину року українська банківська система оперувала в умовах відносно стабільної гривневої ліквідності (середньорічний показник коррахунків – 25,1 млрд грн, проти 16,9 млрд грн у 2012 році) і стриманих девальваційних очікувань. Також 2013 року відносно стабільною була вартість гривневого ресурсу, що сприяло активізації банківського кредитування (+11,9% р/р) як корпоративних клієнтів, так і фізичних осіб. Істотне перевищення темпів зростання кредитного портфеля (11,9%) над зростанням номінального ВВП (3,2% р/р) призвело до зростання показника насиченості економіки кредитними коштами до 62,3% до кінця 2013 року, проти 57,4% на кінець 2012-го [6].

Продемонструймо динаміку основних показників діяльності банків у 2010–2013 роках (табл. 2).

За даними табл. 2 спостерігаємо скорочення кількості банків з іноземним капіталом у 2013 році. Свою діяльність в Україні остаточно завершили шведський Сведбанк і грецький Астра банк (покупець Микола

Лагун); Платинум банк, що раніше належав пулу іноземних інвесторів, «продався» групі локальних фінансових інвесторів (інформація ЗМІ).

Таблиця 2

Основні показники діяльності банків у 2010–2013 рр.

Показники	Роки			
	2010	2011	2012	2013
1. Кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківської діяльності	176	176	176	180
2. Кількість банків з іноземним капіталом	55	53	53	49
3. Активи, млн грн	942 088	1 054 280	1 127 192	1 278 095
4. Зобов'язання, млн грн	137 725	155 487	169 320	192 599
5. Капітал, млн грн	804 363	898 793	957 872	1 085 496
6. Прибуток (збиток), млн грн	-13 027	-7 708	4 899	1 436

Примітка. Складено за даними офіційного сайту Національного банку України [7].

У 2014 році стало відомо про закриття угоди щодо купівлі Правексбанку, який належить італійській групі Intesa Sanpaolo, українською DF груп (Дмитро Фірташ), а Банк Кіпру перейшов у власність російського Альфа банку. Таким чином, на кінець року (без урахування останніх двох угод) композиція активів української банківської системи за структурою власності була такою: державні банки – 18% (2012 року – 18%), західні банки – 15% (2012 року – 20%), російські банки – 11% (2012 року – 12%), банки з українським приватним капіталом – 56% (2012 року – 49%).

Лідерами ж зростання були банки з українським приватним капіталом, зростання активів яких становило 28% р/р як за рахунок органічного зростання, так і за рахунок «поглинання» інших фінансових установ та/або скуповування кредитних портфелів. Так, лідерами зростання 2013 року були Дельта банк (+85% р/р), Брокбізнесбанк (+71% р/р), ВіЕйБі Банк (+59% р/р), «Київська Русь» (+50% р/р), ФідоБанк (+42% р/р).

І навпаки, лідерами зі скорочення активів виявилися Кредит Дніпро (-30% р/р), ВТБ (-26% р/р), ІНГ банк (-16% р/р), Райффайзен Банк Аваль (-9% р/р), ОТП (-8% р/р).

Для аналізу фінансової стійкості та рейтингової оцінки вітчизняних банків у поточному, 2014 році здійснимо вибірку по дві банківські установи з кожної групи банків (згідно з класифікацією НБУ), зокрема, які функціонують на території Західного регіону. Методичною основою використаємо класичну методику В. Кромонава і зарубіжну методику Euromoney.

Згідно з методикою В. Кромонава для складання загальної формули надійності вводиться поняття ідеального банку, який задовольняє основні критерії надійності. Для того, щоб привести всі коефіцієнти до сумірних значень, коефіцієнти k3 і k6 ділять на 3, інші – на 1. Потім розраховують питому вагу кожного з уже наведених до сумарного значення коефіцієнтів. Зокрема, найбільший інтерес для вкладників має коефіцієнт k1, його максимальна питома вага – 45. Другим за значущістю є коефіцієнт k2, питома вага – 20, потім

відповідно k3 – 10, k4 – 15, k5 і k6 – по 5. Загальна формула надійності є такою:

$$N = 45 \times k1 + 20 \times k2 + 10 \times (k3/3) + 15 \times k4 + 5 \times k5 + 5 \times (k6/3).$$

Отже, загальна формула надійності враховує особливості структури пасивів і активів комерційного банку.

Оціночна шкала підсумкової рейтингової оцінки надійності така:

- 90–100 – рейтинг 1 – сильний;
- 70–89 – рейтинг 2 – задовільний;
- 50–69 – рейтинг 3 – посередній;
- 30–49 – рейтинг 4 – граничний;
- менш 30 – рейтинг 5 – незадовільний [4].

Розрахуємо рейтинг окремих банків на основі даних публічної фінансової звітності (табл. 3).

Таблиця 3

Оцінка надійності банків за рейтинговою методикою В. Кромонава, станом на 01.04.2014

Банк	K1	K2	K3	K4	K5	K6	N
ПриватБанк	0,1123	1,0064	0,9472	0,2143	0,1339	1,2714	29,0679
Укресімбанк	0,1780	0,4227	0,8585	0,1407	0,1274	1,0996	19,2145
ОТП Банк	0,1329	0,4877	0,9070	0,1761	0,1565	0,9436	19,1612
«Хрещатик»	0,0886	0,7371	0,9960	0,1796	0,3922	0,8498	23,3866
Платинум Банк	0,0633	1,0488	0,9667	0,0837	0,3584	0,9164	26,8726
Кредобанк	0,1269	0,3253	1,0307	0,2109	1,0431	0,2699	20,5951
Ідея Банк	0,1345	1,0731	1,0005	0,1295	0,3504	1,9145	31,2126
Банк «Львів»	0,1556	1,4415	0,9504	0,2801	0,3714	0,5756	41,8896

Примітка. Авторські розрахунки за даними фінансової звітності банків [8].

З даних табл. 3 бачимо, що найбільші показники мають банки IV групи – Ідея Банк і банк «Львів». Отримане значення рейтингового показника надійності характеризується як **граничне** (рейтинг 4). Щодо решти банків, то їхній рейтинг є незадовільним (рейтинг 5), зокрема найгірші показники в Укресімбанку (I група) і ОТП Банку (II група). З цього можна зробити висновок, що група, до якої належить банк, не може бути показником для визначення фінансової стабільності банку.

Оскільки важливим аспектом будь-якої методики оцінки фінансового стану є всебічність та об'єктивність

рейтингової оцінки, тому, здійснивши аналіз на основі параметричних коефіцієнтів методики В. Кромонава, можна зробити висновок, що методика робить акцент на стійкості банківської установи, а це є об'єктивним мірилом конкурентоспроможності банків.

Аналогічна ситуація спостерігається і з методикою Euromoney. Її розробила Асоціація комерційних банків Латвії на базі методики розрахунку рейтингу ефективності банків Euromoney із заміною якісних факторів на показники достатності капіталу, величини балансового капіталу та активів. Інтегральний показник розраховуємо за формулою:

$$N = 15 \times ROE + 10 \times ROA + 10 \times CIN + 10 \times NIM + 15 \times NI + 15 \times CA + 10 \times ASSETS + 15 \times CAPITAL,$$

де ROE – прибутковість капіталу;

ROA – прибутковість активів;

CIN – співвідношення доходів і витрат;

NIM – чиста процентна маржа;

NI – чистий прибуток;

CA – показник достатності капіталу;

ASSETS – активи банку (валюта активу балансу);

CAPITAL – балансовий капітал [9].

Проаналізуємо надійність обраних банків за методикою Euromoney в табл. 4.

Таблиця 4

Рейтингова оцінка ефективності банків
згідно з методикою Euromoney, станом на 01.04.2014

Банк	ROA	ROE	CIN	NIM	NI	CA	ASSETS	CAPITAL	N
ПриватБанк	0,1498	1,4129	-1,0927	1,5136	293 764	0,124864459	196 128 529	20 791 059	2 277 557 671
Укресімбанк	0,0603	0,3512	-2,4417	0,9160	63 775	0,216211229	105 739 342	18 159 054	1 330 735 847
ОТП Банк	-3,2040	-25,0674	-2,2918	2,8803	-678 447	0,153981355	21 174 439	2 706 486	242 164 581,7
«Хрещатик»	0,0249	0,3060	-1,0573	0,0438	2 156	0,110982202	8 623 448	704 421	96 833 126,01
Платинум Банк	-1,2138	-19,7666	-1,4911	5,5714	-68 937	0,067287004	5 679 092	348 755	60 987 916,31
Кредобанк	1,0891	9,9370	-0,8375	1,1860	51 468	0,140057969	4 725 445	517 942	55 795 772,36
Ідея Банк	0,2573	2,1713	-1,2148	2,2622	7 504	0,142271007	2 915 566	345 573	34 451 862,03
Банк «Львів»	-0,1316	-0,9359	-0,9230	0,8334	-1 322	0,168094393	1 004 322	141 267	12 142 375,34

Примітка. Авторські розрахунки за даними фінансової звітності банків [8].

Результати, отримані за методикою Euromoney, залежать від рівня розвитку комерційного банку і його рентабельності. Зважаючи на досить незначну кількість показників у цій моделі, можна зробити висновок: що вище значення цих показників в оцінюваного банку, то вищий у кінцевому підсумку він отримує рейтинг. Така ситуація в будь-якому разі не може бути позитивною для рейтингової методики. Відповідно, лідерами, згідно з результатами розрахунків, виступають банки I групи (ПриватБанк та Укресім-банк), аутсайдерами – банки IV групи (Ідея Банк і банк «Львів»).

Основна проблема ранжирування банків за ступенем надійності в цілому полягає в тому, що найчастіше два банки виявляються незрівняними в цілому, тобто за якимись показниками один банк виявляється кращий за інший, а за іншими – гірший. Ще одним проявом такої неможливості порівняння є і те, що за різними початковими характеристиками «якнайкращими» і «якнайгіршими» є різні банки.

Цікавим є дослідження тенденцій розвитку банківського бізнесу на світових ринках. Так, за оцінками Moody's Investors' Service, індекс стрес-тестування ліквідності компаній у США на початок травня 2014 року продовжував знижуватись і досягнув значення 3,7%. Зниження показника показує, що більшість американських фінансових компаній спекулятивної категорії мали значні доходи. Крім того, цей індекс ліквідності, що розраховується рейтинговим агентством, як правило, має тенденції до зростання тоді, коли загальна ліквідність на ринку починає зменшуватись.

Корпоративні доходи компаній були відносно стабільними в першому кварталі 2014 року, ця стабільність продовжує підтримувати ліквідність, водночас спостерігається високий попит інвесторів на ризиковані боргові інструменти, що дозволяє компаніям виконувати свої строкові зобов'язання.

Щодо оцінки експертами індексу стрес-тестування про укладені угоди, цей показник залишився на рівні 2,3% у квітні 2014 року, що вказує на ймовірність компаній спекулятивної категорії порушити терміни виконання зобов'язань протягом наступних 12–15 місяців. Індекс залишається нижчим від його значення на кінець 2013-го у 2,7%. Багато компаній спеку-

лятивного класу були відносно вільні від строкових обмежень завдяки скромним розширенням корпоративних прибутків, сильному зростанню банківського кредитування. Найбільш популярними емітентами цінних паперів серед банків визначено Deutsche Bank AG, BNP Paribas, Barclays Bank PLC [10].

Загалом, балансова звітність американських банків, за оцінками Moody's, демонструє сильні позиції щодо оцінки надійності діяльності. Це пояснюється жорсткими вимогами до капіталу та управління ліквідністю.

Висновки. Світова фінансова криза показала, що існує необхідність у вдосконаленні систем рейтингової оцінки: вони повинні не лише констатувати стан банківських установ, а й прогнозувати виникнення криз задля вчасного реагування на них. Адже недооцінка системного, операційного ризиків, недостатній рівень та якість менеджменту впливають на результати діяльності і фінансовий стан банківської установи.

Більшість відкритих рейтингових оцінок не враховують вплив зовнішніх ризиків на діяльність об'єкта рейтингової оцінки або якісних показників, показників рентабельності. Не всі рейтингові методики побудовані з урахуванням принципів комплексності, коректності та інформаційної односпрямованості показників. Актуальним на сьогодні є застосування стрес-тестування банків із використанням зарубіжного досвіду щодо вдосконалення методики стрес-тестування у США.

Рейтингову оцінку клієнти і контрагенти банку розглядають як індикатор його надійності та фінансової стійкості. Тому рейтингування діяльності банків, з одного боку, сприяє визначенню місця певного банку серед інших банків; вивченню надійності та ділової активності банку; рекламуванню банку та формуванню репутації установи, а з макроекономічного аспекту формує довіру і визначає інвестиційну привабливість банків та банківської системи загалом. Застосування відкритих рейтингових оцінок сприятиме підвищенню прозорості та інвестиційної привабливості національної економіки, а також зниженню системних ризиків за рахунок незалежної професійної оцінки надійності позичальників.

Список використаної літератури

1. Сисоева Л. Ю. Проблеми рейтингування банків за системою CAMELS / Л. Ю. Сисоева // Механізм регулювання економіки. – 2012. – № 3. – С. 13–17.
2. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак, Н. М. Рушишин. – К., 2008. – 564 с.
3. Колеснік Я. В. Статистичний аналіз достатності капіталу сектору інших депозитних корпорацій / Я. В. Колеснік // Статистика України : науково-інформаційний журнал. – 2011/2012. – № 4. – С. 59–66.
4. Пасічник І. В. Рейтингова оцінка комерційного банку як індикатор його надійності та ефективності / І. В. Пасічник [Електронний ресурс] // Науково-технічний збірник. – № 62. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/2109/1/245-255.pdf>.
5. Гордіца Т. М. Сучасні методики рейтингування банків України: теорія і практика інформаційної відкритості для вкладників грошових коштів [Електронний ресурс] / Т. М. Гордіца. – Режим доступу : http://zbirnuk.bukuniver.edu.ua/ed_work/n_7/23.pdf.
6. Аналітичний огляд «Кредит-Рейтинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.credit-rating.ua/img/st_img/AS/2014/25.03.2014/Banking_system_2013.pdf.
7. Основні показники діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

8. Дані фінансової звітності банків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
9. Домбровський В. С. Розробка автоматизованої моделі рейтингової оцінки банківських установ [Електронний ресурс] / В. С. Домбровський, Д. М. Григор'єв. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=940>.
10. Офіційний сайт Moody's [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.moody's.com>.
11. Рейтингування як одна з методик оцінювання ефективності роботи банківської системи / І. П. Сениш // Вісник УБС НБУ. – 2010. – №1 (7). – С. 175–179.

Summary. The Essence of rating assessment of bank activity, classification features and principles of bank ranking are considered. Analytical review of the banking system of Ukraine in 2013, the main indicators characterizing its functioning are analyzed. Selective analysis of reliability and efficiency of the eight domestic banks is made. The foreign experience of rating activities of banks by international rating agencies is described.

Keywords: ranking, bank ranking, reliability of bank, ranking methodology, rating agency.